ЗАКОН за защита при бедствия

Обн., ДВ, бр. 102 от 19.12.2006 г., изм., бр. 41 от 22.05.2007 г., изм. и доп., бр. 113 от 28.12.2007 г., в сила от 1.01.2008 г., изм., бр. 69 от 5.08.2008 г., бр. 102 от 28.11.2008 г., изм. и доп., бр. 35 от 12.05.2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм., бр. 74 от 15.09.2009 г., в сила от 15.09.2009 г., изм. и доп., бр. 93 от 24.11.2009 г., в сила от 25.12.2009 г., доп., бр. 61 от 6.08.2010 г., изм. и доп., бр. 88 от 9.11.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., изм., бр. 98 от 14.12.2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 8 от 25.01.2011 г., в сила от 25.01.2011 г., доп., бр. 39 от 20.05.2011 г.

Глава първа
ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. Този закон урежда осигуряването на защитата на живота и здравето на населението, опазването на околната среда и имуществото при бедствия.

Чл. 2. Бедствие е събитие или поредица от събития, предизвикани от природни явления, инциденти, аварии или други извънредни обстоятелства, които засягат или застрашават живота или здравето на населението, имуществото или околната среда в размери, които изискват предприемането на мерки или участието на специални сили и използването на специални ресурси.

Чл. 3. (1) Органите на изпълнителната власт, юридическите лица и едноличните търговци организират защита при бедствия в изпълнение на възложените им функции с този закон и с другите нормативни актове, регламентиращи тяхната дейност.

(2) Действията на органите и лицата по ал. 1 се координират в единна спасителна система за защита при бедствия.

Чл. 4. Основните принципи на защитата при бедствия са:

1. право на защита на всяко лице;

2. предимство на спасяването на човешкия живот пред останалите дейности по защитата;

3. публичност на информацията за рисковете от бедствия и за дейностите на органите на изпълнителната власт по защитата при бедствия;

4. приоритет на превантивните мерки при осигуряване на защитата;

5. отговорност за изпълнението на мерките за защита;

6. поетапно предоставяне на сили и ресурси за защита.

Чл. 5. Защитата при бедствия се осъществява чрез:

1. провеждане на превантивна дейност;

2. провеждане на дейности по защитата;

3. координация на действията на единната спасителна система;

4. подпомагане и възстановяване при бедствия;

5. ресурсно осигуряване;

6. приемане на помощи.

Глава втора
ПРЕВАНТИВНА ДЕЙНОСТ

Чл. 6. Превантивната дейност е комплекс от мероприятия, които включват:

1. изследване, анализ, оценка и прогнозиране на рисковете от бедствия;

2. категоризиране на територията на страната в зависимост от рисковете по т. 1;

3. планиране на защитата при бедствия;

4. прилагане на превантивни мерки за недопускане или намаляване на последиците от бедствията, като:

а) териториалноустройствени, градоустройствени, строителни и други технически мерки;

б) изграждане и поддържане на системи за наблюдение, ранно предупреждение и оповестяване;

в) осигуряване на колективни и индивидуални средства за защита;

г) обучение и практическа подготовка на централните и териториалните органи на изпълнителната власт, силите за реагиране и населението;

5. приемане на Национална програма за защита при бедствия и годишни планове за изпълнението ѝ;

6. превантивен контрол;

7. други превантивни мероприятия, извън посочените по т. 1 - 6.

Чл. 7. (1) Изследването, анализът, оценката и прогнозирането на рисковете от бедствия се извършват чрез експертизи.

(2) С годишните планове за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия се определят органите на изпълнителната власт, които възлагат извършването на експертизите по ал. 1.

Чл. 8. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Категоризирането на територията по чл. 6, т. 2 се извършва и актуализира от министъра на вътрешните работи въз основа на резултатите от експертизите.

Чл. 9. (1) Планирането на защитата при бедствия се извършва на общинско, областно и национално ниво.

(2) За осъществяване на дейността по ал. 1 органите на изпълнителната власт изготвят планове за защита при бедствия.

(3) Плановете по ал. 2 осигуряват организирани и координирани действия за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствия, както и за осигуряване на временното снабдяване с питейна вода, храни и други необходими средства за преживяване на населението от засегнатата територия.

(4) Плановете задължително съдържат:

1. анализ на възможните бедствия и прогноза за последиците от тях;

2. мерките за предотвратяване или намаляване на последиците от бедствията;

3. мерките за защита на населението;

4. разпределението на задълженията и отговорните органи и лица за изпълнение на предвидените мерки;

5. средствата и ресурсите, предвидени за ликвидиране на последиците от бедствия;

6. начина на взаимодействие между органите на изпълнителната власт;

7. реда за навременното уведомяване на органите на изпълнителната власт и населението при заплаха или възникване на бедствия.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Главният секретар на Министерството на вътрешните работи (МВР) координира разработването и съгласуването на плановете по ал. 2.

(6) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Частта "Наводнение" от плановете за защита при бедствия се изготвя въз основа на плановете за управление на риска от наводнения, разработени при условията и по реда на Закона за водите.

(7) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2010 г.) Предвидените мерки в плановете за управление на риска от наводнения по ал. 6 се включват в годишните планове за изпълнение на Националната програма за защита при бедствия.

Чл. 10. (1) Териториалноустройствени, градоустройствени, строителни и други технически мерки с цел предотвратяване или намаляване на вредните последици от бедствия и улесняване на защитата и провеждането на спасителните операции се прилагат при устройството на територията, строителството и експлоатацията на съоръженията и инфраструктурата.

(2) Мерките по ал. 1 се определят с наредба на Министерския съвет.

Чл. 11. (1) Наблюдението, ранното предупреждение и оповестяването се основават на:

1. информация и данни, предоставени от физически лица, организации и институции;

2. информация и данни от системи за мониторинг на метеорологични, хидрологични, сеизмологични, химически, биологични, радиологични, ядрени, екологични и други обекти и явления;

3. (доп. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) информация и данни, получени в центровете на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112;

4. хидрометеорологична прогностична информация за опасни явления от Националния институт по метеорология и хидрология, Агенцията за проучване и поддържане нивото на река Дунав и други;

5. международен обмен на информация и данни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Информацията по ал. 1 се предоставя безвъзмездно на МВР и на министрите в рамките на тяхната компетентност.

Чл. 12. (1) Колективните средства за защита са инженерни съоръжения - скривалища и противорадиационни укрития, които са предназначени за осигуряване защита на населението при въздушно нападение, от бойни и промишлени отровни вещества, радиоактивни вещества и биологични агенти.

(2) Колективните средства за защита са публична държавна, публична общинска или частна собственост и се поддържат и управляват от ведомствата, на които са предоставени, от кметовете или от собствениците им.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Колективните средства за защита могат да се отдават под наем при условия, които не възпрепятстват ползването им при необходимост по основното

предназначение, след съгласуване с териториалните звена на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР. В договора за наем задължително се посочват специфичните условия, както и възможността за прекратяването на договора по всяко време от наемодателя.

(4) Редът за изграждане, поддържане и използване на колективните средства за защита се определя с наредба на Министерския съвет.

Чл. 13. (1) Индивидуалните средства за защита са предназначени за предпазване на дихателните органи, очите и кожата от отровни и радиоактивни вещества, пари и аерозоли, от високи температури и изгаряния, от взривове и други механични въздействия.

(2) Запасите от индивидуалните средства за защита се създават, съхраняват, обновяват, поддържат, предоставят и отчитат от:

1. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министерството на вътрешните работи - за оперативен резерв;

2. кметовете на общините - за служителите от общинските администрации и за населението в общината;

3. органите на изпълнителната власт - за работниците и служителите от съответната администрация;

4. собствениците, управителите или изпълнителните членове на търговски дружества и еднолични търговци - за работниците и служителите им.

(3) Редът за създаване, съхраняване, обновяване, поддържане, предоставяне и отчитане на запасите от индивидуалните средства за защита се определя с наредба на Министерския съвет.

Чл. 14. (1) Органите на изпълнителната власт, другите държавни органи и населението се обучават за защита при бедствия.

(2) Обучението на органите на изпълнителната власт е задължително.

(3) Органите по ал. 1 организират обучение на служителите от подчинените им звена, служби и други оперативни структури за изпълнение на дейности по защитата.

Чл. 15. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)

Чл. 16. (1) В системата на народната просвета и във висшите училища се провежда обучение за защита при бедствия и за оказване на първа долекарска помощ.

(2) При обучението за придобиване на основно образование се осигуряват основни познания за рисковете от бедствия и за начините на поведение и действие, а при обучението за придобиване на средно и висше образование - познания за защита, съответстващи на профила и специалността на обучението.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 74 от 2009 г., в сила от 15.09.2009 г., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министърът на образованието, младежта и науката след съгласуване с министъра на вътрешните работи утвърждава програми за обучение, учебни материали и помагала за детските градини и училищата и планове за обучение и подготовка за защита при бедствия на ръководния персонал и учителите в системата на народната просвета.

Чл. 17. Обучението на населението за начините на поведение и действие и изпълнението на необходимите защитни мерки при бедствия се организира от кметовете на общините като обучение по желание.

Чл. 18. (1) Националната програма за защита при бедствия определя целите, приоритетите и задачите за защитата при бедствия за срок от 5 години. Финансирането на програмата се осъществява съобразно параметрите, заложени в бюджетната прогноза.

(2) Националната програма за защита при бедствия съдържа:

1. анализ на състоянието на защитата при бедствия;

2. степента на изпълнение на целите и задачите от предходната програма;

3. насоки за научноизследователска дейност;

4. насоки за съдържанието на образователни програми;

5. приоритети за развитието и ресурсното осигуряване на единната спасителна система;

6. източници за финансиране.

(3) За изпълнение на Националната програма за защита при бедствия се приемат годишни планове.

(4) Финансирането на дейностите от годишните планове по ал. 3 се осъществява в рамките на одобрения бюджет на компетентните органи и от други източници за финансиране.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министърът на вътрешните работи разработва Националната програма за защита при бедствия и годишните планове за изпълнението ѝ съвместно с министерствата, ведомствата, Националното сдружение на общините в Република България и Българския Червен кръст.

Глава трета
ЕДИННА СПАСИТЕЛНА СИСТЕМА

Раздел I
Общи правила

Чл. 19. (1) Дейностите по защитата на населението в случай на заплаха или възникване на бедствия се състоят във:

1. предупреждение;

2. изпълнение на неотложни мерки за намаляване на въздействието;

3. оповестяване;

4. спасителни операции;

5. оказване на медицинска помощ при спешни състояния;

6. оказване на първа психологична помощ на пострадалите и на спасителните екипи;

7. овладяване и ликвидиране на екологични инциденти;

8. защита срещу взривни вещества и боеприпаси;

9. операции по издирване и спасяване;

10. радиационна, химическа и биологична защита при инциденти и аварии с опасни вещества и материали и срещу ядрени, химически и биологични оръжия;

11. ограничаване и ликвидиране на пожари;

12. временно извеждане;

13. извършване на неотложни аварийно-възстановителни работи;

14. ограничаване на разпространението и ликвидиране на възникнали епидемични взривове, епидемии и епизоотии от заразни и паразитни болести;

15. други операции, свързани със защитата.

(2) Защитата на населението при обявяване на режим "положение на война", "военно положение" или "извънредно положение" се осъществява в съответствие с разпоредбите на Женевските конвенции от 12 август 1949 г. (необнародвани), ратифицирани с Указ № 181 на Президиума на Народното събрание от 1954 г. (Изв., бр. 43 от 1954 г.), и Допълнителните протоколи към Женевските конвенции от 1977 г., ратифицирани с Указ № 1586 на Държавния съвет от 1989 г. (ДВ, бр. 62 от 1989 г.).

Чл. 20. (1) Дейностите по чл. 19 се изпълняват от звена, служби и други оперативни структури на:

1. министерства и ведомства;

2. общини;

3. търговски дружества и еднолични търговци;

4. центрове за спешна медицинска помощ, други лечебни и здравни заведения;

5. юридически лица с нестопанска цел;

6. въоръжените сили.

(2) Звената, службите и другите оперативни структури по ал. 1 са съставни части на единната спасителна система при запазване на институционалната или организационната им принадлежност и определените им функции или предмет на дейност.

Чл. 21. Единната спасителна система е организацията, координацията и ръководството на действията на звената, службите и структурите по чл. 20, ал. 1 при подготовката за реагиране при бедствия, при възникване на бедствия и при необходимост за провеждане едновременно на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи от две или повече нейни части или единици.

Чл. 22. (1) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Основни съставни части на единната спасителна система са Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР, областните дирекции на МВР и центровете за спешна медицинска помощ.

(2) Основните съставни части на единната спасителна система осигуряват непрекъсната готовност за приемане на съобщения при възникване на бедствия, тяхната оценка и незабавни действия.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г.) Структурата на основните съставни части на единната спасителна система се изгражда на територията на цялата страна в съответствие с административно-териториалното деление.

Чл. 23. (1) Другите съставни части на единната спасителна система предоставят помощ при поискване съгласно плановете за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

(2) Въоръжените сили предоставят помощ при провеждане на спасителни и неотложни

аварийно-възстановителни работи по заповед на министъра на отбраната въз основа на искане от съответния държавен орган съгласно плановете по ал. 1.

Раздел II
Планиране и подготовка

Чл. 24. (1) При възникване на бедствия съставните части на единната спасителна система организират и изпълняват функциите си въз основа на областни планове за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Териториалните звена на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР координират разработването на плановете по ал. 1, които се утвърждават от съответния областен управител.

Чл. 25. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министерството на вътрешните работи разработва Национален план за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

Чл. 26. Плановете по чл. 24, ал. 1 осигуряват взаимодействие между частите на единната спасителна система и възможност за поетапно привличане на сили и средства в съответствие с развитието на бедствието.

Чл. 27. Плановете по чл. 24, ал. 1 съдържат:

1. информация за екипите и средствата на съставните части на единната спасителна система, техните задачи и възможностите им за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

2. начин на оповестяване на съставните части;

3. време за готовност за реагиране.

Чл. 28. (1) Подготовката на съставните части на единната спасителна система се извършва чрез провеждане на тренировки и учения.

(2) Целта на тренировките е установяване състоянието на комуникационно-информационната система и готовността на екипите за реагиране при бедствия.

(3) Ученията се планират и провеждат за подобряване на взаимодействието и координацията на съставните части на единната спасителна система и органите на изпълнителната власт за реагиране при бедствия.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Тренировките и ученията се провеждат по заповед на министъра на вътрешните работи или на областния управител.

Раздел III
Координация и ръководство на спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи в района на бедствието

Чл. 29. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Координацията на съставните части на единната спасителна система се осъществява чрез оперативните комуникационно-информационни центрове на МВР.

(2) Оперативните комуникационно-информационни центрове:

1. приемат и оценяват информация за възникнали бедствия;

2. уведомяват компетентните съставни части на единната спасителна система и координират по-нататъшната дейност на основата на стандартни оперативни процедури;

3. уведомяват органите на изпълнителната власт за възникнали бедствия;

4. включват допълнителни сили и средства на основните и други съставни части на единната спасителна система съгласно плана за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи по искане на ръководителя на място, на кмета на общината или на областния управител.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Устройството и дейността на центровете по ал. 1 се определят с Правилника за прилагане на Закона за Министерството на вътрешните работи.

(4) Получената и предадената гласова информация в и от оперативните комуникационно-информационни центрове се записва и архивира с възможност за последващо прослушване.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Стандартните оперативни процедури по ал. 2, т. 2 се разработват от главния секретар на МВР съгласувано с ръководителите на звената, службите и другите оперативни структури по чл. 20, ал. 1.

Чл. 30. (1) (Отм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.).

(2) (Изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Предприятията, осъществяващи електронни съобщения, са длъжни да съдействат на МВР за осъществяване на комуникациите при бедствия и на Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер.

Чл. 31. (1) Взаимодействието и координацията между частите на единната спасителна система, участващи в спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи в района на бедствието, наричано по-нататък "място на намеса", се извършва от ръководителя на място.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Ръководител на място е ръководителят на териториалното звено на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР или оправомощено от него длъжностно лице, освен в случаите на пожари, епидемии и епизоотии.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г., бр. 98 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г., бр. 8 от 2011 г., в сила от 25.01.2011 г.) В случаите на пожари, епидемии или епизоотии ръководител на място е ръководителят на областната дирекция на Министерството на вътрешните работи, съответно на регионалната здравна инспекция или на областната дирекция по безопасност на храните.

Чл. 32. Ръководителят на място при провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи има право да:

1. забрани или ограничи влизането на лица в мястото на намеса;

2. нареди временно извеждане на лица от мястото на намеса;

3. разпореди незабавно извършване и спиране на строежи, строителни работи, теренни преустройства или събаряне на сгради и съоръжения или части от тях с цел намаляване или отстраняване на рисковете от възникналото бедствие;

4. поиска от юридически или физически лица предоставяне на лична или материална помощ;

5. създаде щаб на ръководителя на място с представители на участващите екипи от единната спасителна система;

6. раздели мястото на намеса на сектори или на участъци, да определи техни ръководители, да им възлага задачи, както и да разпределя сили и средства за тях.

Глава четвърта
УЧАСТИЕ И СЪДЕЙСТВИЕ НА ФИЗИЧЕСКИТЕ ЛИЦА, ЮРИДИЧЕСКИТЕ ЛИЦА И ЕДНОЛИЧНИТЕ ТЪРГОВЦИ ПРИ БЕДСТВИЯ

Раздел I
Права и задължения на физическите лица

Чл. 33. (1) Всяко физическо лице има право на:

1. информация за мерките за осигуряване на защитата;

2. обучение за начините на поведение и действие при бедствия;

3. средства за защита;

4. неотложна и възстановителна помощ;

5. обезщетение за реално причинени вреди при или по повод на нормативно установените действия за защита при бедствия.

(2) Помощта по ал. 1, т. 4 и обезщетението по ал. 1, т. 5 се предоставят при условия, по ред и в размери, определени с правилника по чл. 54, ал. 6.

Чл. 34. Всяко физическо лице е длъжно да:

1. понесе ограниченията във връзка с обявено бедствено положение, произтичащи от мерките, приложени от компетентните служби при провеждане на дейностите по защитата;

2. помогне на всяко друго физическо лице, чийто живот или здраве са поставени на риск вследствие на бедствие, при условие че не рискува своя живот или здраве;

3. информира съответния център за спешни повиквания или по друг начин да търси възможност за предоставяне на помощ, когато не е в състояние да предостави необходимата помощ лично;

4. окаже съдействие в съответствие с възможностите си или материална помощ по искане на кмета на община или ръководителя на място;

5. допусне при необходимост от провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи влизането на спасителни екипи и техника, извършване на теренни преустройства, изграждане на съоръжения за защита от рискови фактори, разчистване на поземлен имот и отстраняване на сгради или техни части, съоръжения и насаждения, когато е собственик, ползвател или управител на недвижимия имот;

6. предостави на ръководителя на спасителния екип информация за опасностите, които биха могли да застрашат живота и здравето на спасителите или на населението;

7. допусне разполагането на съоръжения на системите за ранно предупреждение и оповестяване в недвижимите имоти, които са негова собственост, и да осигури достъп до тях за срока на бедственото положение.

Раздел II
Задължения на юридически лица и еднолични търговци

Чл. 35. (1) Юридическите лица и едноличните търговци, които осъществяват дейност с рискови

вещества и материали, дейност в рискови условия или дейност, която е потенциално опасна за работниците и служителите, населението и околната среда:

1. планират и осъществяват необходимите мерки за защита на работещите в обектите и прилежащите им площи при възникване на бедствия;

2. планират и провеждат мероприятия за повишаване устойчивото функциониране на обектите при възникване на бедствия;

3. създават, подготвят и поддържат в готовност за използване средства за предупреждение и сили за провеждане на дейности по защитата на работещите в обектите и прилежащите им площи;

4. провеждат обучение на работещите за способите за защита, начините на поведение и действие и за оказване на първа долекарска помощ при възникване на бедствия;

5. осигуряват на своите служители:

а) информация за възможни бедствия и планираните мерки;

б) предупреждение, временно извеждане или евентуално укриване;

в) организиране на спасителни работи;

6. изграждат и поддържат локални автоматизирани системи за оповестяване;

7. организират и финансират защитата на работещите в обектите и прилежащите им площи и ликвидирането на последиците от бедствия;

8. създават резерв от материални средства за ликвидиране на последиците от бедствия;

9. предоставят информация за изготвяне на външен авариен план относно:

а) източниците на рискове от дейността им;

б) вероятните последствия при аварии и начините за тяхното ликвидиране;

в) възможните въздействия върху населението и околната среда;

г) мероприятията и силите и средствата за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи в обекта;

10. разработват вътрешен авариен план.

(2) Юридическите лица или едноличните търговци при възникнала авария са длъжни:

1. незабавно да започнат провеждането на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

2. незабавно да съобщят за аварията на съответния оперативен комуникационно-информационен център и на кмета на непосредствено застрашената община;

3. да оповестят населението, застрашено от аварията;

4. да предоставят на съставните части на единната спасителна система информация за взривни вещества, опасни химически вещества, източници на йонизиращо лъчение, както и друга информация за опасности за живота и здравето на хората;

5. при участие на екипи от единната спасителна система да им сътрудничат при отстраняване на

аварията;

6. да осигурят безопасно унищожаване на отпадъците вследствие на аварията и нейното ликвидиране.

Чл. 36. Юридическите лица и едноличните търговци, упражняващи своята дейност в сгради с масово пребиваване на хора:

1. планират и осъществяват необходимите мерки за защита на работещите и посетителите в обектите и прилежащите им площи при възникване на бедствия;

2. планират и провеждат мероприятия за повишаване устойчивото функциониране на обектите при възникване на бедствия;

3. провеждат обучение на работещите за способите за защита, поведение и действие и оказване на първа долекарска помощ при възникване на бедствия;

4. изграждат и поддържат локални автоматизирани системи за оповестяване;

5. незабавно съобщават за бедствието на съответния оперативен комуникационно-информационен център и на кмета на общината;

6. сътрудничат на екипи от единната спасителна система.

Чл. 37. Юридическите лица и едноличните търговци, включени в плана за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, са длъжни да предоставят при поискване планираната помощ.

Чл. 38. (1) Юридическите лица и едноличните търговци - оператори на радио- и телевизионни програми, при поискване от оперативните комуникационно-информационни центрове на единната спасителна система излъчват незабавно и без изменение на съдържанието и смисъла неотложна информация, необходима за защитата на населението.

(2) Информацията по ал. 1 се излъчва безвъзмездно.

Раздел III
Доброволни формирования

Чл. 39. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Доброволец е лице, което участва в доброволно формирование за предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях.

Чл. 40. (1) Доброволец може да е всяко дееспособно физическо лице, навършило 18 години, което е сключило договор.

(2) Лицето по ал. 1 може да придобие качеството доброволец независимо от трудовото или служебното си правоотношение.

(3) Правата и задълженията на доброволците се определят с този закон и със сключения от всеки от тях договор за участие в доброволно формирование.

(4) На всеки доброволец се определя персонален идентификационен номер.

Чл. 41. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Доброволните формирования се създават от кмета на общината по решение на общинския съвет.

Чл. 42. (1) Кметът е длъжен да:

1. сключи договор с доброволеца;

2. осигури обучение от преподаватели, включени в регистъра по чл. 47, ал. 1, т. 4, и екипировка на доброволеца;

3. застрахова доброволеца срещу злополука, настъпила при или по повод изпълнение на договорните му задължения;

4. осигури доброволеца за всички осигурени социални рискове;

5. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) подаде до директора на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР заявление за вписване в регистъра по чл. 47, ал. 1, т. 1 на доброволното формирование и за издаване на удостоверение за неговия уникален код по чл. 47, ал. 1, т. 2.

(2) Разходите по ал. 1 са за сметка на републиканския бюджет като делегирана от държавата дейност.

Чл. 43. (1) (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) За времето на обучение или изпълнение на задачи по предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари и извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях доброволецът се смята в неплатен отпуск за изпълнение на граждански и обществени задължения, който му се признава за служебен или трудов стаж.

(2) За времето на участие в мероприятията по ал. 1 лицето получава възнаграждение за сметка на републиканския бюджет при условия, по ред и в размери, определени от Министерския съвет.

Чл. 44. Кметът е длъжен:

1. да уведоми работодателя или органа по назначаването на доброволеца за участие в мероприятията по чл. 43, ал. 1;

2. да издаде документ, удостоверяващ участието на доброволеца, не по-късно от три дни след приключване на мероприятието;

3. при поискване да предостави на работодателя или на органа по назначаването учебната програма и резултатите от обучението.

Чл. 45. (Доп. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Доброволецът не е длъжен да изпълнява задълженията си в случаите, когато той или членове на неговото домакинство са непосредствено засегнати от бедствия, пожар или извънредна ситуация, като своевременно уведоми кмета.

Чл. 46. (Изм. - ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Доброволецът, който не е в трудови или служебни правоотношения към момента на неговото повикване за обучение или изпълнение на задачи по предотвратяване или овладяване на бедствия, пожари, извънредни ситуации и отстраняване на последиците от тях, получава възнаграждение за сметка на републиканския бюджет при условия, по ред и в размери, определени от Министерския съвет.

Чл. 47. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., бр. 88 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) Директорът на Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР:

1. води регистър на доброволните формирования;

2. определя уникален код на доброволните формирования;

3. определя персонален идентификационен номер на всеки доброволец;

4. води регистър на преподавателите за обучение на доброволци.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Редът за създаване, поддържане и водене на регистрите по ал. 1, т. 1 и 4, както и за определяне на уникалния код по ал. 1, т. 2 и на персоналния идентификационен номер по ал. 1, т. 3, се определя с наредба на министъра на вътрешните работи.

Глава пета
ОБЯВЯВАНЕ НА БЕДСТВЕНО ПОЛОЖЕНИЕ

Чл. 48. Бедствено положение е режим, който се въвежда в зоната на бедствието от определените в закона органи, свързан с прилагането на мерки за определен период от време с цел овладяване на бедствието и провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи.

Чл. 49. (1) Кметът на общината обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на общината.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Копие от заповедта по ал. 1 се изпраща незабавно на областния управител и на министъра на вътрешните работи.

Чл. 50. (1) Областният управител обявява със заповед бедствено положение за цялата или за част от територията на областта:

1. при необходимост от въвеждане в действие на областния план за защита при бедствия;

2. по мотивирано искане на кметове на общини от областта.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Копие от заповедта по ал. 1 се изпраща незабавно на министъра на вътрешните работи.

Чл. 50а. (Нов - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министерският съвет по предложение на министъра на вътрешните работи обявява с решение бедствено положение на територията на повече от една област или на територията на цялата страна.

Чл. 51. (1) (Доп. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) В заповедта по чл. 49, ал. 1 и по чл. 50, ал. 1 и в решението по чл. 50а се посочват:

1. обстоятелствата, послужили като основание за обявяване на бедственото положение;

2. обосновка на необходимостта от обявяване на бедственото положение;

3. границите на територията, на която се обявява бедственото положение;

4. мерките за овладяване на бедствието, включително предприетите временни ограничения върху правата на гражданите;

5. органите или длъжностните лица, отговарящи за прилагането на предприетите мерки;

6. началото на въвеждане на бедственото положение и срокът на неговото действие, но не повече от 30 дни.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) При необходимост срокът на действие на бедственото положение може да бъде удължен:

1. от кмета на общината след съгласуване с областния управител;

2. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) от областния управител след съгласуване с министъра на вътрешните работи;

3. по решение на Министерския съвет.

(3) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) Бедственото положение се отменя предсрочно при отпадане на обстоятелствата, послужили като основание за обявяването му от органа, който го е обявил.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) Актовете по ал. 2 и 3 влизат в сила незабавно и се разгласяват чрез средствата за масово осведомяване.

Чл. 52. (1) При обявено бедствено положение в неизбежно необходимия обем и продължителност може да се ограничи:

1. правото на неприкосновеност на лицата и жилищата при временно извеждане от места, в които животът или здравето на лицата са непосредствено застрашени;

2. правото на ползване на имущество поради необходимост от защита на живота, здравето и имуществото на лица или на околната среда;

3. свободата на движение и пребиваване в определена част на територията, застрашена или засегната от бедствието;

4. правото да се извършва дейност, която би затруднила или възпрепятствала осъществяването на спасителните работи.

(2) При обявено бедствено положение като необходими мерки могат да бъдат предприети:

1. временно извеждане на лица, домашни и селскостопански животни и изнасяне на имущества от определената територия;

2. забрана за влизане, пребиваване и движение в определени места или територии;

3. незабавно извършване на строежи, строителни работи, теренни преустройства или отстраняване на строежи за намаляване или предотвратяване на заплаха, произтичаща от бедствието;

4. грижи за децата и хората в неравностойно положение, ако тези грижи не могат да бъдат осъществявани в условията на бедствено положение от хората, които обичайно ги полагат;

5. приоритетно снабдяване на детски, социални, лечебни и здравни заведения и спасителните екипи.

Чл. 53. (Отм. - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.).

Глава шеста
ПОДПОМАГАНЕ И ВЪЗСТАНОВЯВАНЕ

Чл. 54. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Създава се Междуведомствена комисия за възстановяване и подпомагане към Министерския съвет, наричана по-нататък "комисията". Комисията се ръководи от министъра на вътрешните работи.

(2) За членове на комисията се определят министри и ръководители на ведомства или техни заместници, които имат отношение към дейността на комисията. В заседанията на комисията участват с право на съвещателен глас представители на Националното сдружение на общините в Република България и областни управители.

(3) Поименният състав на комисията се определя със заповед на министър-председателя.

(4) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Комисията се подпомага от Главна дирекция

"Пожарна безопасност и защита на населението" - МВР.

(5) При необходимост комисията може да привлича експерти от министерствата и ведомствата, както и от други организации.

(6) Министерският съвет приема правилник за организацията и дейността на комисията, в който се определят и редът за заявяване на финансовите средства и критериите за оценка на постъпилите искания за финансиране.

Чл. 55. (1) Подпомагането и възстановяването при бедствие включва предоставянето на неотложна и възстановителна помощ на пострадалите лица и извършване на неотложни възстановителни работи след бедствие.

(2) Неотложната помощ се организира, осигурява и предоставя от кметовете на общините и включва:

1. изхранване и временно настаняване на пострадалите лица, домашните и селскостопанските животни;

2. раздаване на облекло и битово имущество на пострадалите лица;

3. предприемане на други необходими мерки.

(3) Възстановителната помощ за пострадали от бедствие лица се предоставя при условия, по ред и в размери, определени с правилника по чл. 54, ал. 6.

(4) Неотложните възстановителни работи след бедствие се организират от органите на изпълнителната власт в съответствие с функциите им, определени в този закон, в специални закони и в подзаконови нормативни актове.

Чл. 56. (1) Комисията взема решение за отпускане на целевите средства от републиканския бюджет за предотвратяване, овладяване и преодоляване на последиците от бедствия и контролира целевото им разходване. Средствата се предоставят за:

1. финансиране на превантивни дейности от националната програма по чл. 18, включени в годишния план;

2. разплащане на непредвидени разходи за спасителни и неотложни аварийни работи при бедствия на включените чрез оперативните комуникационно-информационни центрове сили и средства на единната спасителна система;

3. финансиране на неотложни възстановителни работи;

4. предоставяне на възстановителна помощ;

5. организиране и финансиране на контролни проверки по изпълнението на решенията на комисията;

6. извършване на проверки по жалби и сигнали;

7. обезщетяване на физически и юридически лица за реално причинените им вреди при или по повод извършването на нормативно установени действия за защита при бедствия при условия, по ред и в размери, определени с правилника по чл. 54, ал. 6.

(2) Комисията координира предоставянето и разпределението на помощи и дарения.

Чл. 57. (1) Предоставените средства се използват по предназначение в съответствие с решението на комисията.

(2) Промяна на предназначението на предоставените средства се допуска само след решение на

комисията по искане на органите на изпълнителната власт.

(3) Отчитането на предоставените средства се извършва в съответствие с указанията на министъра на финансите и решенията на комисията.

(4) При етапно финансиране на неотложни възстановителни работи предоставянето на допълнителни средства за следващ етап се извършва след представяне на отчети за извършените разходи пред комисията и пред министъра на финансите.

Чл. 58. Областните управители упражняват контрол по изпълнението на решенията на комисията на територията на областта.

Глава седма
РЕСУРСНО ОСИГУРЯВАНЕ

Чл. 59. Финансовото и материално-техническото осигуряване на защитата при бедствия включва:

1. текуща издръжка на силите и средствата на единната спасителна система;

2. производство, ремонт, доставки на техника, оборудване и друго имущество, необходимо за защитата при бедствия;

3. проектиране и извършване на капитално строителство, изграждане и поддържане на системи за ранно предупреждение и оповестяване при бедствия;

4. управление на недвижими имоти и движими вещи - държавна собственост, предоставени на министерства и ведомства за защита при бедствия;

5. осъществяване на международно икономическо и научно-техническо сътрудничество в областта на защитата при бедствия;

6. социални и обслужващи дейности;

7. контрол върху производството, сертификацията и атестирането на техниката и друга специална продукция за защита при бедствия;

8. създаване и поддържане на кризисни запаси от материални средства и горивно-смазочни материали за осигуряване защитата на населението при бедствия;

9. предоставяне на държавни и общински имоти и движими вещи за целите на защитата;

10. други дейности, свързани с осигуряването на защита при бедствия.

Чл. 60. При управлението на финансовите средства се упражнява единен контрол върху тяхното законосъобразно използване.

Чл. 61. Финансовото и материално-техническото осигуряване на защитата при бедствия се осигурява от:

1. бюджетите на министерствата и ведомствата;

2. общинските бюджети;

3. търговските дружества и едноличните търговци - за обектите им.

Глава осма
ФУНКЦИИ НА ОРГАНИТЕ НА ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ ПО ЗАЩИТАТА ПРИ БЕДСТВИЯ

Чл. 62. (1) Министерският съвет формира държавната политика в областта на защитата при бедствия.

(2) Министерският съвет:

1. осъществява общото ръководство на защитата при бедствия;

2. приема Национална програма за защита при бедствия и годишни планове за изпълнението ѝ;

3. приема Национален план за защита при бедствия и Национален план за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

4. (нова - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г., изм., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) въвежда Национална система за ранно предупреждение и оповестяване на органите на изпълнителната власт и населението при бедствия и определя с наредба условията и реда за функционирането ѝ по предложение на министъра на вътрешните работи;

5. (предишна т. 4 - ДВ, бр. 35 от 2009 г., в сила от 12.05.2009 г.) предвижда финансови средства за защита при бедствия.

(3) Компетентният с оглед характера на бедствието орган предоставя на президента на Република България и на председателя на Народното събрание еднаква по обем и съдържание информация за възникнали бедствия на територията на страната.

Чл. 63. (1) Министрите и органите по чл. 19, ал. 4 от Закона за администрацията в рамките на своята компетентност:

1. анализират възможните източници на рискове и извършват превантивна дейност за отстраняване или ограничаване въздействието на рисковите фактори, които биха могли да предизвикат възникването на бедствие;

2. участват в разработването на плановете за защита при бедствия, на плановете за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи и на външни аварийни планове;

3. поддържат в готовност сили и средства и осигуряват участието на подчинените си структури като съставна част на единната спасителна система в съответствие с плановете за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

4. изпълняват дейности по защита в съответствие с плановете за защита;

5. извършват контрол за изпълнението на мерките по защитата в регулираната или управляваната от тях сфера.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) При възникване на бедствие към компетентния с оглед характера на бедствието министър или ръководител на ведомство със заповед на министър-председателя се създава щаб за координация и контрол.

(3) Работата на щаба се подпомага от съответното министерство или ведомство.

Чл. 64. (1) Областният управител:

1. организира и ръководи защитата при бедствия в областта;

2. организира разработването и утвърждава областния план за защита при бедствия;

3. утвърждава областния план за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

4. организира и отговаря за обучението на областната администрация за начините на поведение и действие при бедствия и изпълнение на необходимите защитни мерки;

5. координира и контролира подготовката за бедствия, извършвана от областната администрация, териториалните звена на министерствата и ведомствата, юридическите и физическите лица в областта;

6. организира и контролира изпълнението на превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия;

7. предоставя данни за изготвянето на Националния план за защитата при бедствия;

8. създава организация за оповестяване при бедствия;

9. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) представя в МВР ежегоден доклад за дейността по защитата при бедствия.

(2) При възникване на бедствие на територията на областта областният управител:

1. може да въведе в изпълнение областния план за защитата при бедствия;

2. може да обяви бедствено положение на територията на областта или на част от нея;

3. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) извършва обмен на информация с оперативния комуникационно-информационен център на МВР и може чрез него да привлича допълнителни сили и средства;

4. организира, координира и контролира процеса на подпомагане и възстановяване при бедствия;

5. координира спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи, възникнали на територията на областта, когато те излизат извън територията на една община, както и когато кметът на общината е поискал това;

6. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) в случаите по т. 5 създава щаб за координация.

Чл. 65. (1) Кметът на община:

1. организира и ръководи защитата при бедствия на територията на общината;

2. организира разработването и внася за утвърждаване от общинския съвет общински план за защита при бедствия, предоставя данни за изготвянето на областния план и утвърждава външни аварийни планове;

3. организира, координира и провежда превантивни мерки за недопускането или намаляването на последиците от бедствия;

4. осъществява своевременното оповестяване и информиране на населението при заплаха от възникване или за възникнало бедствие;

5. планира в проекта на общинския бюджет финансови средства за осигуряване на дейностите по плана за защита при бедствия в общината, както и резерв за неотложни и непредвидени разходи, свързани със защитата на населението;

6. представя на областния управител ежегоден доклад за дейността по защитата при бедствия.

(2) При възникване на бедствие на територията на общината кметът:

1. координира спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи;

2. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) създава щаб за координиране на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи;

3. може да обяви бедствено положение на територията на общината;

4. (изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) извършва обмен на информация с оперативния комуникационно-информационен център на МВР в областта;

5. може да привлича юридически и физически лица за предоставяне на лична или материална помощ в съответствие с възможностите им;

6. може да включва в дейностите по защитата и създадените доброволни формирования;

7. може да поиска координация от областния управител;

8. организира и координира временното извеждане и предоставя неотложна помощ на пострадалите лица;

9. организира и координира предоставянето на възстановителна помощ на населението при бедствия;

10. организира и контролира извършването на неотложни възстановителни работи при бедствия.

Чл. 66. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Областният управител и кметът на община, когато осъществяват ръководство и координация на спасителните и неотложните аварийно-възстановителни работи, са длъжни да изпращат на МВР писмена информация за тяхното протичане.

Глава девета
(Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)
МИНИСТЕРСТВО НА ИЗВЪНРЕДНИТЕ СИТУАЦИИ

Раздел I
(Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)
Министър на извънредните ситуации

Чл. 67. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)

Раздел II
(Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)
Главна дирекция "Национална служба "Гражданска защита"

Чл. 68. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 69. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 70. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 71. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 72. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 73. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 74. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 75. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 76. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 77. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 78. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 79. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 80. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 81. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Раздел III
(Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.)
Правомощия на органите на Министерството на извънредните ситуации

Чл. 82. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 83. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 84. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 85. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 86. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Глава десета
КОНТРОЛ

Чл. 87. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Контролът по спазването на закона се осъществява от министъра на вътрешните работи и от оправомощени от него длъжностни лица.

Чл. 88. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министърът на вътрешните работи издава заповеди за извършване или за временно ограничаване на дейности, ако те застрашават населението.

(2) Заповедите по ал. 1 се издават при възникнала опасност от бедствия.

(3) Заповедите по ал. 1 се изпълняват незабавно.

(4) За заповедите по ал. 1 се уведомява незабавно кметът на общината. Заповедите се разгласяват чрез средствата за масово осведомяване или по друг подходящ начин.

(5) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., доп., бр. 39 от 2011 г.) Заповедите по ал. 1 могат

да се обжалват от заинтересованите лица и организации в 7-дневен срок чрез министъра на вътрешните работи пред Върховния административен съд. Съдът разглежда жалбата в открито заседание и се произнася в тридневен срок от нейното постъпване. Решението не подлежи на обжалване.

(6) Действието на заповедите се прекратява с изтичането на техния срок, с решението на съда по ал. 5 или след отпадане на основанията за издаването им.

Чл. 89. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Длъжностните лица, оправомощени от министъра на вътрешните работи, извършват обследвания на обекти, внезапни проверки, проверки по утвърден от министъра план и други дейности.

Глава единадесета
МЕРКИ ЗА АДМИНИСТРАТИВНА ПРИНУДА

Раздел I
Принудителни административни мерки

Чл. 90. (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) За предотвратяване и преустановяване на нарушенията, свързани с изпълнението на задълженията по този закон, както и за отстраняване на вредните последици от тях, министърът на вътрешните работи или оправомощени от него длъжностни лица могат да спират строителството, въвеждането в експлоатация и използването на обекти, инсталации, уреди и съоръжения, както и да спират други дейности, които създават опасност за населението при бедствия.

Чл. 91. (1) Заповедта за прилагане на принудителни административни мерки се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс.

(2) Заповедта по ал. 1 подлежи на предварително изпълнение, освен ако съдът разпореди друго.

Раздел II
Административнонаказателни разпоредби

Чл. 92. Който не изпълни задължение по този закон, се наказва с глоба от 100 до 300 лв. или с имуществена санкция от 300 до 1000 лв.

Чл. 93. Длъжностно лице, което не изпълни задължение, възложено му с този закон, се наказва с глоба от 200 до 500 лв., ако не подлежи на по-тежко наказание.

Чл. 94. Държавните органи, ръководителите на организации или юридически лица, кметовете на общините и гражданите, които не са изпълнили задълженията, предвидени в този закон или в нормативните актове по прилагането му, се наказват с глоба от 200 до 2000 лв.

Чл. 95. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 96. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 97. (Отм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.).

Чл. 98. Ръководител на търговско дружество, ръководител на организация или едноличен търговец, който при обявено бедствено положение откаже на компетентен орган доставка или услуга с предимство, ако тя е обективно възможна, се наказва с глоба от 500 до 1000 лв. или с имуществена санкция от 1000 до 3000 лв.

Чл. 99. Който изразходва не по предназначение финансови или материални средства, предоставени от Междуведомствената комисия за възстановяване и подпомагане, се наказва с глоба от 200 до 2000 лв., ако

извършеното не съставлява престъпление, и дължи възстановяване на средствата.

Чл. 100. (1) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Актовете за установяване на административни нарушения се съставят от длъжностни лица, оправомощени от министъра на вътрешните работи.

(2) (Изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Наказателните постановления се издават от министъра на вътрешните работи или от оправомощени от него длъжностни лица.

(3) Установяването на нарушенията, издаването, обжалването и изпълнението на наказателните постановления се извършват по реда на Закона за административните нарушения и наказания.

ДОПЪЛНИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 1. По смисъла на този закон:

1. "Природни явления" са явления с геологичен (геофизичен, геоложки), хидрометеорологичен и биологичен произход, като земетресения, наводнения, движения на маси (свлачища, потоци от отломки, лавини), бури, градушки, големи снежни натрупвания, замръзвания, суши, горски пожари, масови заболявания от епидемичен и епизоотичен характер, нашествия на вредители и други подобни, причинени от природни сили.

2. "Инцидент" е непредвидимо или трудно прогнозируемо, ограничено по време и пространство действие, с висока интензивност на сили или вследствие на човешка дейност, застрашаващо живота или здравето на хора, имуществото или околната среда.

3. "Авария" е инцидент от голям мащаб, включващ пътища, магистрали и въздушен трафик, пожар, разрушаване на хидротехнически съоръжения, инциденти, причинени от дейности в морето, ядрени инциденти и други екологични и промишлени аварии, причинени от дейности или действия на човека.

4. "Промишлена авария" е внезапна технологична повреда на машини, съоръжения и агрегати или извършване на дейности с рискови вещества и материали в производството, обработката, използването, съхраняването, натоварването, транспорта или продажбата, когато това води до опасност за живота или здравето на хора, животни, имущество или околната среда.

5. "Рискови вещества и материали" са тези, чието производство, превозване, съхраняване, употреба или изхвърляне може да увреди или да създаде опасност за човешкото здраве и живот и за околната среда.

6. "Зона на бедствието" е територията, засегната от бедствие.

7. "Специални сили и ресурси" са звена, служби и други оперативни структури, предназначени за провеждане на спасителни и неотложни аварийно-възстановителни работи, съставени от обучен персонал, оборудвани със специализирана техника и екипировка, снаряжение, инструменти и материали.

8. "Неизбежно необходим обем и продължителност" са тези, при които в минимална степен, за минимален период от време се засягат правата по чл. 52, за да се позволи предприемането на необходимите мерки за защита при бедствия.

9. "Потенциално опасен обект" е този, който поради своите функции, размери или обслужвана зона може, при повтарящи се отклонения от нормалната експлоатация или при увреждане или разрушаване, да причини в големи размери увреждане на здравето на населението, смърт, материални щети или разстройване на жизненоважни социално-икономически дейности.

10. "Потенциално опасна дейност" е всяка човешка дейност, която при неспазване на технологичните правила за извършването ѝ или поради други причини може да причини в големи размери увреждане на здравето на населението, смърт, материални щети или разстройване на жизненоважни

социално-икономически дейности.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 2. В Закона за Министерството на вътрешните работи (обн., ДВ, бр. 17 от 2006 г.; изм., бр. 30 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 97, т. 1 и 2 думите "бедствия, аварии" се заличават.

2. В чл. 110, ал. 2 думите "и по чл. 37, 38 и 39 от Закона за управление при кризи" се заличават.

3. В чл. 150, ал. 2 т. 3 се отменя.

§ 3. В Закона за отбраната и въоръжените сили на Република България (обн., ДВ, бр. 112 от 1995 г.; изм., бр. 67 от 1996 г., бр. 122 от 1997 г., бр. 70, 93, 152 и 153 от 1998 г., бр. 12, 67 и 69 от 1999 г., бр. 49 и 64 от 2000 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 40, 45 и 119 от 2002 г., бр. 50, 86, 95 и 112 от 2003 г., бр. 93 и 111 от 2004 г., бр. 27, 38, 76, 88, 102 и 105 от 2005 г., бр. 30, 36, 56, 82 и 91 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 30, ал. 3 след думите "министъра на регионалното развитие и благоустройството" се добавя "министъра на държавната политика при бедствия и аварии".

2. Създава се чл. 44а:

"Чл. 44а. Министърът на държавната политика при бедствия и аварии организира и координира изпълнението на задачите по гражданска отбрана от Женевските конвенции от 12 август 1949 г. (необнародвани), ратифицирани с Указ № 181 на Президиума на Народното събрание от 1954 г. (Изв., бр. 43 от 1954 г.), и Допълнителните протоколи към Женевските конвенции от 1977 г., ратифицирани с Указ № 1586 на Държавния съвет от 1989 г. (ДВ, бр. 62 от 1989 г.)."

§ 4. В Кодекса за социално осигуряване (обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г., бр. 55 от 2000 г. - Решение № 5 на Конституционния съд на РБ от 2000 г.; изм., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59, 68, 82 и 95 от 2006 г.) в чл. 69 се създава ал. 4:

"(4) Служителите в Главна дирекция "Национална служба "Гражданска защита" на Министерството на държавната политика при бедствия и аварии, изпълняващи някоя от дейностите по чл. 71, ал. 1, т. 3 - 6 от Закона за защита при бедствия, при прекратяване на правоотношението придобиват право на пенсия, независимо от възрастта, при 25 години осигурителен стаж, от които две трети действително изслужени в системата на гражданска защита, или ако са прослужили 15 години на длъжност "водолаз"."

§ 5. В Закона за горите (обн., ДВ, бр. 125 от 1997 г.; изм., бр. 79 и 133 от 1998 г., бр. 26 от 1999 г., бр. 29 и 78 от 2000 г., бр. 77, 79 и 99 от 2002 г., бр. 16 и 107 от 2003 г., бр. 72 и 105 от 2005 г., бр. 29, 30, 34, 36 и 82 от 2006 г.) в чл. 42, ал. 4, т. 4 след думите "Министерството на вътрешните работи" се добавя "териториалните звена на Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 6. В Закона за здравословни и безопасни условия на труд (обн., ДВ, бр. 124 от 1997 г.; изм., бр. 86 от 1999 г., бр. 64 и 92 от 2000 г., бр. 25 и 111 от 2001 г., бр. 18 и 114 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 76 от 2005 г., бр. 33 и 48 от 2006 г.) се правят следните изменения и допълнения:

1. В чл. 2, ал. 2 думите "Държавната агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

2. В чл. 20, ал. 2 думите "председателя на Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "министъра на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 7. В Закона за облагане доходите на физическите лица (обн., ДВ, бр. 118 от 1997 г., бр. 35 от 1998 г. - Решение № 6 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 71 и 153 от 1998 г., бр. 50, 103 и 111 от 1999 г., бр. 105 от 2000 г., бр. 110 от 2001 г., бр. 40, 45, 61 и 118 от 2002 г., бр. 42, 67, 95 и 112 от 2003 г., бр. 36, 37, 53, 70 и 108 от 2004 г., бр. 43, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 17 и 63 от 2006 г.) в чл. 19, ал. 2, т. 1 накрая се добавя "порционните пари съгласно чл. 75 от Закона за защита при бедствия".

§ 8. В Кодекса на труда (обн., ДВ, бр. 26 и 27 от 1986 г.; изм., бр. 6 от 1988 г., бр. 21, 30 и 94 от 1990 г., бр. 27, 32 и 104 от 1991 г., бр. 23, 26, 88 и 100 от 1992 г., бр. 69 от 1995 г. - Решение № 12 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 87 от 1995 г., бр. 2, 12 и 28 от 1996 г., бр. 124 от 1997 г., бр. 22 от 1998 г., бр. 52 от 1998 г. - Решение № 11 на Конституционния съд от 1998 г.; изм., бр. 56, 83, 108 и 133 от 1998 г., бр. 51, 67 и 110 от 1999 г., бр. 25 от 2001 г., бр. 1, 105 и 120 от 2002 г., бр. 18, 86 и 95 от 2003 г., бр. 52 от 2004 г., бр. 19, 27, 46, 76, 83 и 105 от 2005 г., бр. 24, 30, 48, 57, 68 и 75 от 2006 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 144, т. 2 след думата "кризи" се добавя "или бедствия".

2. В чл. 157, ал. 1, т. 7 думите "реагиране при кризи" се заменят със "защита при бедствия".

3. В чл. 218, ал. 1 и 2 след думата "криза" се добавя "или бедствие".

§ 9. В Закона за държавния служител (обн., ДВ, бр. 67 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 25, 99 и 110 от 2001 г., бр. 45 от 2002 г., бр. 95 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 19 от 2005 г., бр. 24 и 30 от 2006 г.) се правят следните допълнения:

1. В чл. 62, ал. 1, т. 8 думите "реагиране при кризи" се заменят със "защита при бедствия".

2. В чл. 77, ал. 1 и 2 след думата "криза" се добавя "или бедствие".

§ 10. В Закона за движението по пътищата (обн., ДВ, бр. 20 от 1999 г.; изм., бр. 1 от 2000 г., бр. 43, 45 и 76 от 2002 г., бр. 16 и 22 от 2003 г., бр. 6, 70, 85 и 115 от 2004 г., бр. 79, 92, 99, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 34, 61, 64, 82 и 85 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 91, ал. 3 думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

2. В чл. 140, ал. 4 думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 11. В Закона за здравето (обн., ДВ, бр. 70 от 2004 г.; изм., бр. 46, 76, 85, 88, 94 и 103 от 2005 г., бр. 18, 30, 34, 59, 71, 75, 81 и 95 от 2006 г.) в чл. 114, ал. 2 думите "с Постоянната комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи към Министерския съвет" се заличават, а думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 12. В Закона за автомобилните превози (обн., ДВ, бр. 82 от 1999 г.; изм., бр. 11 и 45 от 2002 г., бр. 99 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 88, 92, 95, 102, 103 и 105 от 2005 г., бр. 30, 85 и 92 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 89, ал. 2, т. 4, буква "б" думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

2. В чл. 89а, ал. 3, т. 2 думите "Държавната агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 13. В Наказателния кодекс (обн. ДВ, бр. 26 от 1968 г.; попр., бр. 29 от 1968 г.; изм., бр. 92 от 1969 г., бр. 26 и 27 от 1973 г., бр. 89 от 1974 г., бр. 95 от 1975 г., бр. 3 от 1977 г., бр. 54 от 1978 г., бр. 89 от 1979 г., бр. 28 от 1982 г.; попр., бр. 31 от 1982 г.; изм., бр. 44 от 1984 г., бр. 41 и 79 от 1985 г.; попр., бр. 80 от 1985 г.; изм., бр. 89 от 1986 г.; попр., бр. 90 от 1986 г.; изм., бр. 37, 91 и 99 от 1989 г., бр. 10, 31 и 81 от 1990 г., бр. 1 и

86 от 1991 г.; попр., бр. 90 от 1991 г.; изм., бр. 105 от 1991 г., бр. 54 от 1992 г., бр. 10 от 1993 г., бр. 50 от 1995 г., бр. 97 от 1995 г. - Решение № 19 на Конституционния съд от 1995 г.; изм., бр. 102 от 1995 г., бр. 107 от 1996 г., бр. 62 и 85 от 1997 г., бр. 120 от 1997 г. - Решение № 19 на Конституционния съд от 1997 г.; изм., бр. 83, 85, 132, 133 и 153 от 1998 г., бр. 7, 51 и 81 от 1999 г., бр. 21 и 51 от 2000 г., бр. 98 от 2000 г. - Решение № 14 на Конституционния съд от 2000 г.; изм., бр. 41 и 101 от 2001 г., бр. 45 и 92 от 2002 г., бр. 26 и 103 от 2004 г., бр. 24, 43, 76, 86 и 88 от 2005 г., бр. 59 и 75 от 2006 г.) в чл. 195, ал. 3 думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 14. В Закона за опазване на околната среда (обн., ДВ, бр. 91 от 2002 г.; попр., бр. 98 от 2002 г.; изм., бр. 86 от 2003 г., бр. 70 от 2004 г., бр. 74, 77, 88, 95 и 105 от 2005 г., бр. 30, 65 и 82 от 2006 г.) се правят следните изменения:

1. В чл. 23, ал. 1 думите "Държавната агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

2. В чл. 110а, ал. 2 думите "председателя на Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "министъра на държавната политика при бедствия и аварии".

3. В чл. 157а, ал. 2 думите "Държавната агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 15. В Закона за регистрация и контрол на земеделската и горската техника (обн., ДВ, бр. 79 от 1998 г.; изм., бр. 22 от 2003 г., бр. 74 и 88 от 2005 г., бр. 30, 34 и 82 от 2006 г.) в чл. 9, ал. 14 думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 16. В Закона за регулиране на водоснабдителните и канализационните услуги (обн., ДВ, бр. 18 от 2005 г.; изм., бр. 30 и 65 от 2006 г.) в чл. 18, ал. 1, т. 3 думите "Постоянната комисия за защита на населението при бедствия, аварии и катастрофи" се заменят с "министъра на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 17. В Закона за пътищата (обн., ДВ., бр. 26 от 2000 г.; изм., бр. 88 от 2000 г., бр. 111 от 2001 г., бр. 47 и 118 от 2002 г., бр. 9 и 112 от 2003 г., бр. 6, 14, 88 и 104 от 2004 г., бр. 30, 36 и 64 от 2006 г.) в чл. 21, ал. 3, т. 5 думите "Държавна агенция "Гражданска защита" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 18. В Закона за чистотата на атмосферния въздух (обн., ДВ, бр. 45 от 1996 г.; попр., бр. 49 от 1996 г.; изм., бр. 85 от 1997 г., бр. 27 от 2000 г., бр. 102 от 2001 г., бр. 91 от 2002 г., бр. 112 от 2003 г., бр. 95 от 2005 г.) в чл. 3, ал. 2, т. 4 думите "Държавната агенция "Гражданска защита" към Министерския съвет" се заменят с "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии".

§ 19. В Закона за вътрешния одит в публичния сектор (обн., ДВ, бр. 27 от 2006 г.; изм., бр. 64 от 2006 г.) в приложението към чл. 12, ал. 1, т. 5 т. 12 "Държавна агенция "Гражданска защита" се заличава.

§ 20. (1) Министерският съвет в срок три месеца от влизането в сила на закона приема правилника по чл. 54, ал. 6.

(2) Подзаконовите нормативни актове, издадени на основание отменения Закон за подпомагане при обществени бедствия (обн., ДВ, бр. 304 от 1948 г.; попр., бр. 308 от 1948 г.; изм., Изв., бр. 17 от 1955 г.; ДВ, бр. 63 от 1976 г.; отм., бр. 19 от 2005 г.) запазват действието си до приемането на правилника по ал. 1.

§ 21. Министерският съвет в срок 6 месеца от влизането в сила на закона приема наредбите по чл. 10, ал. 2, чл. 12, ал. 4 и чл. 13, ал. 3.

§ 22. Министърът на извънредните ситуации в срок четири месеца от влизането в сила на закона издава правилника по чл. 15, ал. 2, наредбата по чл. 47, ал. 2 и инструкциите по чл. 71, ал. 2.

Законът е приет от 40-то Народно събрание на 6 декември 2006 г. и е подпечатан с официалния печат на Народното събрание.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за Националната система за спешни повиквания с единен европейски номер 112

(ДВ, бр. 102 от 2008 г.)

.....

§ 10. В Закона за защита при бедствия (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм., бр. 41 и 113 от 2007 г. и бр. 69 от 2008 г.) навсякъде думите "Министерството на държавната политика при бедствия и аварии", "Министерство на държавната политика при бедствия и аварии", "министърът на държавната политика при бедствия и аварии" и "министъра на държавната политика при бедствия и аварии" се заменят съответно с "Министерството на извънредните ситуации", "Министерство на извънредните ситуации", "министърът на извънредните ситуации" и "министъра на извънредните ситуации".

.....

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ към Закона за изменение и допълнение на Закона за Министерството на вътрешните работи

(ДВ, бр. 88 от 2010 г., в сила от 9.11.2010 г.)

.....

§ 98. В Закона за защита при бедствия (обн., ДВ, бр. 102 от 2006 г.; изм., бр. 41 и 113 от 2007 г., бр. 69 и 102 от 2008 г., бр. 35, 74 и 93 от 2009 г. и бр. 61 от 2010 г.) се правят следните изменения и допълнения:

.....

9. В останалите текстове на закона думите "Главна дирекция "Гражданска защита" се заменят с "Главна дирекция "Пожарна безопасност и защита на населението".

.....

§ 117. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в "Държавен вестник", с изключение на § 1 - 23, § 25, § 27 - 30, § 32 - 34, § 40, § 41, § 43 - 55, § 63 - 89 и § 91 - 114, които влизат в сила от 1 януари 2011 г.

.....